

BROUCI

ILONA BERGMANNOVA

triton

68

ilustrace:

LÍZA HONCHARENKO

SLUNÉČKO SEDMITEČNÉ

Všichni ho znají a všichni ho mají rádi. Je to malý brouček s červenými krovkami, které zdobí sedm černých teček. Někdo mu říká sluníčko, jiný beruška či berunka. V minulosti lidé věřili, že sedm teček slunéčka sedmitečného je symbolem štěstí. Nejvíce ho však mají v oblibě zahradníci. Dospělé slunéčko i jeho larvy se totiž živí mšicemi, které sají šťávu z rostlin. Ty pak uvadají a chřadnou. Malé slunéčko za jediný den zničí až padesát mšic a jeho larvy jich během svého života dokáží spořádat dokonce několik stovek.

Text © Ilona Bergmannová, 2026
© Stanislav Juhaňák – TRITON, 2026
Illustrations © Liza Honcharenko, 2026
Cover design © Markéta Vydrová, 2026

Pro radost dětem vydal Stanislav Juhaňák – TRITON,
Vykáňská 5, 100 00 Praha 10,
v Praze roku 2026 jako svou 3036. publikaci.
Vydání 2.

Jazyková redakce a korektury Viola Somogyi.
Odborná spolupráce Mgr. Petr Šípek, Ph.D.
Ilustrace Liza Honcharenko.

Grafický návrh obálky Markéta Vydrová.
Sazba Vladimír Vyskočil – Koršach.
Tisk Tiskárna a vydavatelství 999, s.r.o.
www.tridistri.cz

ISBN 978-80-7684-478-0

VRUBOUN (SKARABEUS)

Vruboun posvátný je zajímavý brouk se širokým tělem, které má černou, lehce kovovou barvu. Krovky má buď hladké, nebo podélně rýhované. Ke svému životu potřebuje zvířecí či lidský trus, který přemísťuje z místa na místo válením kuliček. Lidově se mu proto říká hovnivál. Vruboun si z trusu vytváří menší potravní kouli nebo větší kouli, v níž se vyvíjejí larvy. Rozmnožovací kouli trusu před sebou kutálí samec i samice vrubouna. Když objeví vhodné místo, zahrabou ji a samice do ní naklade jedno vajíčko. Vruboun je také skvělý letec – létá rychle a hlasitě!

ZLATOHLÁVEK SKVOSTNÝ

Jeden z nejkrásnějších brouků, které u nás můžeme potkat, je zlatohlávek skvostný. Tento robustní brouk, nejčastěji s kovově zeleným tělem a zlatavým leskem, na slunci doslova září. Zbarvení ale může mít i odstíny zlaté, bronzové či měděné. Jeho největší zvláštností je to, že létá se zavřenými krovkami. Spodní blanitá křídla má ukrytá pod nimi a v letu tak získává nezaměnitelný tvar. Vzácně jej zahlédneme v parcích a teplejších lesích, kde si pochutnává především na růžích a bezu nebo na vytékající míze stromů. Larvy zlatohlávky skvostného žijí v trouchnivějícím dřevě starých stromů.

ŠKVOR OBECNÝ

Škvor obecný měří 10–20 mm. Žije na loukách, v lesích i v lidských obydlích. Má kaštanově hnědou barvu. Jeho typickým znakem jsou klíštky na konci zadečku. Neslouží však rozhodně škvorovi k tomu, aby nám prokousl ušní bubínek, jejich pomocí zastrašuje nepřítele v případě nebezpečí. Jsou také potřeba k rozvinutí a složení zadních křídel, která má uložena pod krátkými krovkami. Velice nerad létá, většinou to vůbec nepotřebuje. Nejraději vyhledává škvíry a těsné prostory. Málokdo tuší, že škvoří matky oddaně pečují o své vajíčka, a dokonce hlídají i své čerstvě vylíhlé larvy.

Přestože škvor nepatří mezi brouky, ale do samostatného řádu hmyzu, do brožurky jej zařazujeme pro jeho hojný výskyt u nás.

PRSKAVEC

Pochází z početné rodiny střevlíků a na první pohled vypadá jako úplně obyčejný brouk. Jeho obranné schopnosti mu ale může závidět leckterý superhrdina. V zadečku totiž skrývá zvláštní komůrku, ze které při ohrožení dokáže vystříknout na svého protivníka horkou odzbrojující směs. Umí ji předtím velmi přesně zaměřit. Vystřelování – prskání – je nejen dobře slyšitelné, ale nad zadečkem prskavce se v tu chvíli objeví i malý obláček páry. Tento jedinečný způsob obrany pomáhá nevelkému broukovi zahnat nejen hmyzí útočníky, ale i o hodně větší žábu nebo skupinu mravenců.

TESAŘÍK OBECNÝ

Tesařík obecný se u nás vyskytuje skutečně hojně. Především od června do září ho můžeme zahlédnout jak v nížinách, tak na horách. Žije v lesích, na přilehlých loukách či na lesních pasekách. Samečkové mají hnědožluté krovky a jsou drobnější než rezavě červené samičky. Tesaříci létají v teplých slunečných dnech a živí se pyllem květů nebo jejich částmi. Často je také vidáme na starých pařezech jehličnanů, kam samičky kladou vajíčka. Tesaříci vydávají vrzavé zvuky.

CHROUST OBECNÝ

Chroust obvykle vylétá až za soumraku. Tohoto velkého, zavalitého brouka ale přesto nepřehlédneme. Není to zrovna obratný letec, svůj let navíc doprovází hlasitým bručením. Po stranách těla pod ochlupenými hnědými krovkami má bílé trojúhelníky a jeho tykadla připomínají malé vějířky. Vzhledem tak patří k našim nejzajímavějším broukům. Chrousti však ožírají listy stromů a květin, takže jsou bohužel právem považováni za škůdce. I jejich larvy, tlusté bílé ponravy, poškozuji podzemní části rostlin.

